PROPERTY OF
ARIC
Established
1989

وختونه او دردونه

د محمد الله رازق

د شعرونو مجموعه

۱۳۶۶ ـ جوزا

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دگورنیو چارو وزارت
دسیاسی چارونوی ریاست
دخپرونو لوی آمریت
دآثارو دچاپولو خانگه

PROPERTY OF ARIC Established 1989

وختونه او دردونه

د محمدالله رازق د شعرونو مجموعه

PROPERTY OF ACKU 7735

دسمو نیار عبد القیوم حکیمزی په اهتمام

۱۳۶۶ - جوزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیر : ۲۰۰۰ ټو که
پرله پسی لمبر:۱٤٦
دچاپ ځای :دولتی مطبعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان	صفحه
سر یزه	۱
ډاکتر که شاعر	۳
دشاعر له خوا	٦
دزړه در دونه	۷
ستړی و عدی	۹
انتظار	۱۰
بیخودی	۱۱
څیری گریوان	۱۳
ځلمی ته	۱۵
یادونه	۱٦
داشنا غیرړه	۱۷
الوتی رنگ	۱۹
غزل	۲۰
مورته	۲۱
دخال او خط شاعرته	۲۲
لوی آسمان ته	۲۳
لاله	۲٤
پلمی	۲۵
دخپلواکی ناوکی	۲٦
عشقه	۲۷
انقلابی خار ندوی	۲۸
دخپلواکی شهید	۲۹
پښکلا	۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان	صفحه
حسنه	۳۱
هجره!	۳۲
پیغور	۳۳
دنشی گناه	۳٤
دافغان په نامه	۳٥
دمینی یاد	۳٦
دانقلاب سرود	۳۷
دهیواد ترانه	۳۹
دانقلاب لاره	٤۱
دارمان ساقی ته	٤۳
وفا	٤٥
ځوانی هیلی	٤۷
هوښیار جنون	٤۹
پسر لی ته	٥۱
حبیب	٥۳
دسولی ناوکی	٥٥
ښکلی اشنا	٥۷
الهامونه	٥۹
دوفالاپی	٦۱
غزل	٦۳
غزل	٦٤
دغزل پلاره!	٦٥
بیغله غزل	٦٦
وختونه او دردونه	٦۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

زموږ د ټولنې د لرغونې ادب او فرهنګ په سمسور بڼ کې هره ورځ نوې ګلان غوړیږي او تاندې غوټۍ، د نویو ونړو سره یو ځای د نویو نویو نوښتونو په لــــور سرونه او چتوي او زموږ د ژوند د مختلیفو اړخونو د پر مختګ دلارې د کاروان او قافلې سره یو ځای په ورین تندې باندې خوځیږي او پرمخ درومي .

زموږ د ژوندې فرهنګ پدې ویاړلیو پړاو ونو کې خورا ستر ستر رسالتونه پرانه دي چــې تاریخي بنسټونه لري او د دغه قاـ نونې تګلورې په هر ګام کې یې بې شماره ویاړونه په برخه شو یدي .

شعر د هنر دکورنۍ خورا ښکلي او ونای غړی دی چې واقیعتونه او د چاپیر یال پیښې په خورا نازکو او خاصو الفا ظو کې بیانو ی او انعکاس ورکوي .

شعر په خپل جوړ ښت ، ښکلا او الهام کې ځانګړې صفتو نه لري په تیره بیا هغه شعر چې د زړونو د تل څخه راپور ته کیږي هرو مرو په زړونو کې ځای نیسه ي او زیات شمیر مینه وال مومي .

دلته د (وختونه او درد ونــه) شعري مجموعې په باب خبرې کوو، چې شاعر ریښتیا هم د خپلې ټولنې د خوږ یدلي انسان او د هغه د ژوند په باب هر اړخیز او ښکلې تصو یرونه وړاندې کړي دي .

دغه شعري مجموعه چې ګرا ن لوستونکي یې لولي دیوه ځــوا ن

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر د شعر لومړنی تجربه ده چی‌به‌راتلو نکی کی به‌نوری تجر بی‌تر لاسه کړی او ډیر بریا لیتو بونه به‌وګټی .

دغه مجموعه که څه هم دکمیت‌له‌پلوه کوچنی ده‌اود شعرو نو شمیر یی دومره زیات نه دی ولی په‌کیفی‌لحاظ خورا بنکلی او غوره شعرو نه پکی راټول شویدی چی زیات‌هنری‌ارز بنتونه لری اود انقلاب پــه دی نمنیو شرا یطو کی به زموږد انقلابی‌ځارندو یانو د سوله غوښتو نکــو سنګرونو شور او ځوږ لا زیات‌کړی‌اود دغی مجموعی چاپ د هیواد په فرهنګی غناکی یوه په زړه پورې زیاتونه بولو دکورنیو چارو وزارت اود سیاسی چارو لوی ریاســت دځوان شاعر داکتر محمد الله(رازق) دغه کار او فرهنګی زیار ته په‌درنه‌سترګه ګوری او لا زیات بریالیتو ـ بونه ورته غواړی .

» » »

دګر وال کریم سر باز

دسیاسی چارودلوی‌ریا ست‌مرستیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکتر

که

شاعر

دیار د سپینې خولې ثواب شو ترقیامته معطل
د مینې خدایه رانه لرې پیغورونه نه کړې

لږه موده کیږي چې د ځوان شاعر ډاکتر محمد الله رازق سره پیژنم. اونږ وخت کیږي چې د هغه شعرونه مې لوستلي او یا اوریدلي دي. او اوس یې د شعرونو مجموعه زما په وړاندې پرته ده او له ما څخه یې غوښتنه کړې چې څه پرې ولیکم.

نو دغه ضرورت په خاطر مې بیا د رازق شعرونه ولوستل او که ژوند باقي و بیا به یې هم ولولم. خبرې او بحثونه به پرې وکړو.

رازق د مسلك په لحاظ طب ډاکتر دی. داسې ډاکتر چې په سنګرونو کې د ډیرو زخمونو ټکور شوی دی او داسې ډاکتر چې په سنګرونو کې یې د ژوندي پاتې کیدو په خاطر ډیرې هلې ځلې کړیدي او لاالګیا دی کوي یې او ډیر امیدونه ورته سترګې په لاره دي.

له بلې خوا رازق ځوان او نوکاره شاعر دی خو د رازق شعرونه خپه زړونو ته خوشحالي او تسلي ورکوي زه غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د لته درازق په شاعرۍ خبرې وکړم یعنې د هغه د شعر او شاعرۍ په باب څه و لیکم: وایي چې شعر د شاعر د زړه آواز دی، شعر د شاعر هیله ده. او شعر د شاعر ارمان او د شاعر د فکر او خیال نمایندګي کوي او بنه شعر نو بیا هغه شعر دی چې د شاعر د زړه د تل نه راووزي او د لوستو نکو او یا هم د شعر د مینه وال لو د زړه په تل کې ځای ونیسي. خو موږ او س دا حکم نه شو کولای چې د رازق شعر د شعر د مینه وال لو په زړه کې څومره ځای لري او داپته لوستو نکو ته هغه وخت بنه لګیدلی شي چې د هغه شعر ولولي.

رازق همدا اوس د خپلې مینې لارې څارې ځکه چې هغه د مینې او وفا شاعر دی او دا لارې په دې خاطر څارې چې هغه خپل منزل ته ور سیږي او هغه څه چې دي یې لارې څارې را به شي او پخلا به شي او ضرور به راځي او ضرور به پخلا کیږي خو داچې شاعر به تر کومه وخته پورې د دغه لارې څارې نو دا هم معلو مه نه ده خو دی باور لري چې راځي نو ځکه خو وایي چې:

لارې به یې څار مه او را به شي بیمو کې به یې لویږمه پخلا به شي
دا مې ګه و یلو نور یې نه وایم مینې ته سجده کوم ګناه به شي

او له دې څخه داسې معلو میږي چې د شاعر په زړه کې د مینې اور بل دی او هیڅ یې په آرام نه پریږي دی. داچې د ده په زړه کې کومه مینه ده، آیاد خلکو سره مینه لري، دو طن سره مینه لري او که په خپله خاوره او د خپلې خاور ی په ځوریدلو او کړیدلو خلکو مین دی او که په حسن او بنا یست مین دی، خو په هر حال په زړه کې یې له ورایه یو درد او یوه مسته شان جذ به په تو پو نـــــو بنکاری.

او که ددې خبرو نه را تیر شو او د هغه د شعر او شاعری په بــاب څه و وایو نو د اخبره به ضرور کوو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه شاعرۍ دوزن اوداهنګ له مخې نیمګړتیاوې نه لري او موزونه شاعري ده د هغه مسلك او شاعرۍ دواړه د هغه داولس دپاره دي دخپل وطن د رنځېدلو او کړېدلو خلکو دپاره دي او دا د هغه لومړنۍ شعرۍ تجربه ده. او په لومړي ګام کې د داسې یوځوان شاعر نه لوړه هیله او طمعه بې ځایه ده.

رازق که نن شعروایي او شاعري کوي نو سبا به ضرور د هغه شاعري زموږ دمعاصرې شاعرۍ دکاروان ملګرې کېږي او ځانګړو پرمختګونو ته به ورسیږي او موږ د شاعر زیاتو بریالیتوبونو ته سترګې په لاره یو او د رازق نه دپښتو شعر د مینه وال لوهیله اوارزو هم دغه ده رازق که زموږ د ننۍ ورځې نوکاره شاعر دی نو زموږ دغه ځوان شاعر به دسباورځې ښه، پوخ اووتلی شاعروی او زموږ دشعر دبڼ یوغوړیدلی ګل به وی.

درازق دشعر اود هغه په هنري نو ښت ډېرې او هراړخیزې خبرې کیدای شي خو دلته نه ځاییږي خو له چاپ او خپرېدو وروسته به بیا پرې خبرې وکړو ددغې مجموعې چاپ یو په زړه پورې فرهنګي ګام دی او چاپ به یې زموږ دشعر ښکلې محفل لا ښکلې کړي زه درازق په شعر نورې خبرې نه کوم هر څه چې دی تاسې به یې په خپله پکې وویني داتاسې اودا هم درازق دشعرونو لومړنۍ ډالۍ.

په پښتنۍ مینه
افضل ټکور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر له خوا

کله چې د خپلو شعرونو په باب له تاسو ګرانو لوستونکو او د شعر له مینه والو سره خبرې کول غواړم هغه څه مې تر سترګو ګرزي او یاد ته راځي چې تر دې نن ورځې پورې زما په شخصي ژوند کې او څه په اجتماعي لحاظ زموږ په ځوریدلو خلکو باندې تیر شوي دي داسې خبره ده کله چې یوه ټولنه د پېښو او واقعاتو ګرم میدان ته ورګډه شي او یا په بله ژبه په خلکو کې د نوي روح د پیدا کولو او د نوي ژوند لارو لټولو ته رابوږ ته شي نو طبعي خبره ده چې د دغو پېښو او راوېښید نو انعکاسات او تصویر تر هر چا ړومبی د ټولنې د متعهدو او رسالتمندو شاعرانو په غاړه لوېږي او تر هر چا زیات د مخکښو شاعرانو د پاملرنې وړ ګرځي او د هغوی د احساساتو نازکو پاړو ته نوې حرکت او نوې هیله او نوې مینه ورسپاري.

زموږ نننی شعر نوی شعر دی او که په هر قالب کې ویل شوی یدی هرو مرو نوی اړخونه او نوي غوښتنې له ځانه سره لري.

زما د شعر د ښکلا د څرنګوالي په باب قضاوت له تاسو محترمو لوستونکو سره دی ماو کولای شوخپل څو ټوټې شعرونه د خپلې ځانګړې مینې له مخې ستاسو په مخکې کېږدم. او ددې سره یو ځای عرض کوم چې زه پخپل دې کار کې بریالیتوب ته در سیدو د پاره ډیر وخت ته اړ لرم هیله ده ګرانو لوستونکي به زما د شعر دا کوچنۍ ډالۍ د یوه سوغات په توګه ومني.

دوکتور محمد الله (رازق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړه دردونه

دیار قاصده چی را یاد می تیر یا دو نه نه کــــړی
دسبا با ده چی رســـــوا می ا رما نو نه نه کـــړ ی
دویرا نی زړه کی د خوب تعبیر می و نه وا یـــی
له بی پروا جنون نه الر ی زنځیــــــرو نه نه کړ ی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وراني ميني نه به خه پرمات قلم و ليکـــــــم
گوره آشنا ته مې ښکاره دز ړه دردو نه نه کـــړی
ديار دسپيني خو لي ثواب شو تر قيا مته معطـــــل
د ميـــنی خدا يه را نـــه لری پيغو رونه نه کـړ ی
دښکلی ياد نيشه مي مـــه بايله په ميو با نـــدی
سا قي چې ما ته را نږدی دا سره جا مو نه نه کـړ ی
که‌رقيبان مي‌و ينی څښي ورنه پوښتلی نه شـــــم
په‌سره کفن کی مي رالوغ سره پرها رو نه نه کـړی
زه داز ل له نصيبو نـــه بی نصيبه را غلـــــم
چې پس له مر گه مي خفه بيا نصيبو نه نه کـړ ی

زرمت ۷ر۲ر ۱۳٦۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد حمزه دیوی غزلی په الهام :

ستړی وعدی

ستر ګی شوی لمد ی خو ژړیدو ته می پری نه ښود ی
او ښکی غیرتی وی تو ییدو ته می پری نه ښود ی
زلفی یی و یدی وی د کمخیـــو په لو نو کی
هر تار یی خمارو ویښید وته می پری نښود ی
څنګ ته یی نږ دی شوم په نازکو اداګانو کی
مینه خا طری شوی هیر یدو ته می پری نه ښود ی
بیامی له ناز کو شو نډوواخیستل لوزونه نن
بیر ته په شاتلی خو ستنیدو ته می پری نښود ی
ستړی لویه لار په پاڅیدو او پرزیدو شو له
ستړی شوی و عدی خوپریښودو ته می پری نه‌ښودی

کابل ۲۰ر۱۰ر۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار

لاری به یی خار مه او را بــــه شی
پښو کی به یی لوین مه پخلا به شی
سترگی که حیا ځینی بیلین ی نـــه
زړه کی به یی ځای کړ مه زمابه شی
او ښکی دغیرت نه ټیټید لـــی نـــه
رنگ ته به می و گور ی آشنابه شی
داسوی اسر ی دپسر لو نــــه دی
نه چی دا گلو نه کم بها بـــــه شی
دامی که و یلو نور یی نــــــه وایم
مینی ته سجده کوم گناه بـــــه شی

دپنجشیر دره ۲ر٤ر۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

 څه رابانډي و شو په اســـرو سرشوم
ولې په دې لارو او کو څو سرشوم
څو ځلې يې دام کې کړ يد لـــې وم
بيا دناز نينې په کمڅو ســــر شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورته می پیاله کړه او نیشـــه شومه
وړ دسو ځیدو وم په لمبو سر شو م
او بنکو راته سترګو کی ګیلــه وکړه
ماور ته خندلو ، په ګیلو ســر شوم
دلته ای تقدیره افسا نه د ی کړم
زه په خوارو زارو ا میدو سر شوم
حسنه !زه په تا پسی را غلــی وم
ګوره دا نصیب می په کعبــو سرشوم
ژو نده !بیخود یو کی می پـــټ ساته
دلته خو په د یرو نا کر د و سرشوم

کابل ۲۵ر۱۰ر۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

څیری گریوان

گلی نا حقه تو متوو سو مه
دغو بیکاره نصیبو و سو مه
کله دی ما ته خنداو نه کړ له
دا ډیرو ډیرو منتو و سو مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا خو اول کی راته‌نه‌وو ویلی
زه دی داسر په سرغموو سوو مه
زړه می هم درکړلو، بدله شولی
اوس پښتنو کی پیغوروو سو مه
خدایه دا مینه راته څه را کوی
دسوی زړه سو یو لمبو وسو مه
ظاهر ته مه گوره چی‌ته‌می‌وینی
خدایږو په‌پټه‌خوله زخمووسومه
قسمته جارشوی له‌جنونه ځینی
تقدیر په ځیرو گریوانو وسومه

دپنجشیر دره ۲ر٤ر ۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی ته

توره او غیرت می دپلرو سا ته
شان او دبدبه می دشملوساته
گوره چی له یاده یی ونه باسی
ویاړ می دځلا نده تاریخو ساته
یوزره وطن نه می چی تیر نشی
یاد می په هرځا ی که دابرو ساته
هلته چی دننگ ځخه قصی کیږی
دود می دپتمنو پښتنو سا تــه
تاته می اسره ده در لو گـــــی شمه
نوم می دتاریخ د میړ نو ساته

زر مت ۱۲ر۷ر۱۳۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه

ستر گو کی خو بونه په ما تیر شو لو
ښکلی یی یادونه په ما تیـــــــر شولو
خو به تهٔویده وی تر ښهــــــو لاندی
دغه شا ن و ختونه په ما تیــر شولو
گرانه ! تصور کی رانه ور ك شو لی
خو مره ناتارونه په ما تیـــــــر شولو
دلته دناز کو ، پیغلتــــــــو ب سره
بیا هغه لوزونه په ما تیر شولو
گر مو خندا گانو محفلو نــــــو کـــی
ډیرو منتو نه په ما تیـــــــــر شولو

جدی ۱۳٦٥ نجرا ب

(c) ketabton.com: The Digital Library

دایران دتودی ګوند د هغــــومبارزینو پهیاد چی له هیواد نه د باندی دتبعیدور ځی تیروی

داشناغیږه

مه می ګر موه خپلـــو وعدو سره در ځـــــم
ډیر یم څو رید لـــــی د در دو سره در ځــــم
لاره که او ږده ده پـــر وا نـــــه کـــو ی
ورکه به یی نه کـــرم ا میدو سره در ځـــــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبه خاندی ما ته ژړا گانی به دی وا خلمـــــه
حسن نه دی جار شـــم له اسرو سره در ځـــم

لری له تانه یم یی زمـــا سرء د زړه کور کـــی
مات به زولانه کـــړم پیو ندو سره در ځـــم

توره شپه به تیره شنـــی سبا ایساریدی نه شی
هلته به می وینـــــــی قافلو سره در ځـــم

مځکه او آسمان موبیلولو ته عا جـــز ه شـــول
که ستر گی می پرنـــدی شوی تپیدو سره در ځم

زرمت ۱ر۱ر۱۳۵٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتی رنگ

ما نه د دردو اود اسرو پوښتنه څه کوی
سوی ایره زړه کی داورو پوښتنه څه کوی
سترگی می ړندی شوی خــو تپوس نه کړی
نور راڅیني یار ه درنگو پوښتنه څه کوی
بیا به دساقی په سل ستو نو باور ونه کړم
رنگه میکده کی د خمو پو ښتنه څه کوی
حسنه ته له ما ځینی لا خــه غواړی
غیره دجنون کی د پښتو پوښتنه څه کوی
هجر، نو رمی خو ند دځو ریدو څه دی
زما الوتی ر نگ کی دسپر لــو پوښتنه څه کوی

کابل ۱۰ر۱۰ر۱۳٦۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړه مې کهراوسپړ ی دنیا تهبهغزله شي
څه اله ناکردو غوا ړ م و فا تهبهغز له شي
پیغله دسبا ده پهزانګو کيږي سا تمه زه
لویهبهیږو خت کړی او آشناته به غزله شي
ماپه سل ستو نو او کتو کي میلمنه کړله
ځان مې ورنه جار کړلو چې ماته به غزله شي
دازخمې زړ ګی به مې پهمینهکي هیڅجوړ نهشي
ښه شو چې ستې شولو اداتهبهغزلهشي
څهو کړم د مست جنو نالهسویو فریادو سره
نن که غزل نهوی نو سبا ته بهغزله شي

کابل ۲۰ر۱۰ر۱۳٦۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسنگر نه‌لیك

مورته

بیرته راگرځمه‌خوپاتی دی‌وختونه موری
اوس می نو پرین ده‌چی‌تاو ده شول سنگرونه موری
دعقید ی دسرو جا مو نو تنده‌ماته‌نه ده
په هر یوزړه کی انبار شو ی فریادونه موری
داد ارما نپه غشی سوی زړ ه آرام می‌نه‌کړی
بیامی گوگل کی انبار شوی انگارونه موری
پرین ده‌زما په‌و ینور نگ شی دنبایست گلونه
لادو طن په‌زړه کی ډیر دی ارمانونه موری

کابل ۱۲ر۳ر۱۳۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخال او خط
شاعرته

دخال او خط شا عره وشر میږه
ښکلی اسری پهناکسانو ږ د ی
داد ښایست ناوکی چاتهپریږ دی
شنهشنه خالونه په بتانو ږ د ی

زرمت ۱۲ر۲ر۱۳۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی آسمان ته

PROPERTY OF ACKU 7735

ستاد نا کردو حساب میونیوه
پته خوله مینوره چوپیدای نشی
قهراو غصی دی زا له مه راو ړه
زمازړه کی آرزوخوور کیدای نشی
ستوری او سپوږمی دی عبادت کوی
داواړه خدایان درځینی تلای نشی
زه درسره څه وکړم اوخه غوا ړی
دی سرکی پښتوده ټیټیدای نشی

ننگر هار **۱۵ر۱۱ر۶۲**

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاله

گردجهان په ښکلو ښکلي ښایسته شو

خو زما په‌و ینو سور ز ما وطن شو

پاڼی پاڼی فریادونه می تر غوږ شوه

ناز نین دانقلا ب په سره کفن شو

ددښمن دسترگو خار شو م سر ترپایه

چی لاله دانقلاب زما په تن شو

کابل ۲ر۱ر٦٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلمې

جارله شرابې زړه چې ستـــې شولو آهو نو کې
او ښکې راته خاندې د پلمو پـــه فریادو نو کې
شونډې که را بولم توری سترګې بې آزار نشي
خونډکوی شراب چې لا زړه ښوولو خمو نو کې
عینه چې رسوا شوه د حیا په لمن پریوتم
جاړدی شم جنو نه ددنیا پـــه دوږخو نو کې
زوربه دزخمو پهسر زخمو نه آرام نه کړمه
بریږده روڼې او ښکې چې الوان شي سیلابو نو کې

زید آباد ـ لوګر ۲ر۸ر۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلواکی ناوکی

مست دشرا بی زړه هوسونو کـــــی
خوارو زارو خلکو تار یخــو نو کــی
لوی هیواد په زړه کی ئو ی هیله وه
غیږ درسا لت کی ار مـــــــا نو نو کی
ستره ارا ده په خو ځـــیدو کی وه
ژمنه د بی باکه تو فـــــــا نو نو کی
ځمکی او آسمان ته نـــو ی زیری‌وه
خواست د زیار ایستو نکـــو پــه‌رزمو نو کی
داد آزاد ی ناو ی به بنکلی شی
ثور انقلاب په نو بنتو نـــو کـــی

دنجراب و لسوالی **۹ر۶ر۱۳۶۵**

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشقه!

توری زلفی دی چی تاو شوی پو تربله
دښامار په خیر نیول یی آسان نه‌دی
داسری شو نړی دی چی‌مستی په مو سکاشی
په غابنو کی ځورول یی آسا ن نه دی
دارخسار دی چی دعشق اورکی‌خوټیږی
په خنداکی غولول یی آ سا ن‌نه‌دی
که داشعرمی دعشق له‌بنده‌خلاص کړم
حماسو ته خو ځول یی آسا ن نه‌دی

دلو گر زیدآباد ۲ر۸ر۱۳٦۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلابي څارندوی

ستره اراده دزمانی له زړه او چته شوه
مسته قافله دزلزلی له زړه او چته شوه
مینه دانسان کی سو ځید لی پرغصه شولو
نوی افسانه دیارانی له زړه او چته شوه
ډیره هوسنا که هندو کش زړه کی ځا شوله
لویه خزانه دسر دری له زړه اوچته شوه
ختمه حوصله شوه قهرما ندزړه رازونوکی
ښکلی ناو کی دکنډوالی له زړه او چته شوه

۱۳۶۴ر۲ر۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلواکی شهید،

هر یوتور ی دآشنا په یـــــاد لیکمه
زخمی زړه می په با نــــــــو آرا مو مه
دا هر آه مــــی چی ګوګل ځینی را خیږی
ټول به هیر کړم نه چی تا بـــه هیرومه
که سرو وینو دی خندا کړ لـــه کفن کی
سر بهور کړ مه خو تا نــــه ور کومه
تر قیا مته به دی لوړ بو لم ته لوړی
خا طری به دی خواږ ه زړه کی ساتمه
دوطن زره زره می په تــــــا ویاړ ی
ښکلی یاد دتار یخو بـــه دی ستایمه

کابل ۱۹ر ۸ر ۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

ډېرې ښکلاګانې مې ترسترګو شوې
ته خود ښکلا په سر ښکــــلا شوې
خيال مې دښو په سر و يده شولو
ته‌چې دې آشنا ته په خنـــدا شولې
سترې آرزو ګا نې مې را ويښې شوې
هلته دپردو منځ کې و فــــا شو لې
هېر مې کړل غمو نه رڼا ور ځ شوله
ته‌چې سره پالنګ کې هو يــدا شو لې
نور د بل طبيب لا سو نه نـــه نيسم
سر په‌سر ز خمو له مې د وا شو لې

کابل ۱۳۶۵/۸/۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسنه!

حسنه! دبی صبره ارما نو په لاره راغلمه
ښکلی تخیل کی د اسرو په‌لاره‌راغلمه
ژمنه‌یی د خو لی چی نن او ږده‌شواله
ځکه حیاناکی درا تلو په لا ره‌راغلمه
او ښکی په‌گریوا ن کی دتعظیم‌به‌دود
څنګ‌ته دی آشنا زه دلمبو په لاره راغلمه
زور دبی هو شیو چی هوښیار یی کړم
ځکه پر کعبه د میخا نو په لاره‌راغلمه
نور به ژر چاپیره نری لو گـی‌شمه
زه دآشنا غیر ته د اورو په لاره‌راغلمه

۱۰ر۱۰ر۱۳٦۵ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هجره!

هجره‌نور مې پرېږده له آشنــا سره مې پرېږده
مل دې یم جنو نه له ساراسره‌مې پرېږده
او ښکې په گریوا ن زما دز ړ ه‌دتسلي په خیر
صبر رانه واخله له ژړا سره‌مې پرېږده
سلام دیار دزلفو چې‌د خیا ل به‌څنو راغی
ښکلی تخیـ ل‌کې‌له‌سباسره مې پرېږده
عشقه ماپناه راوړه د ځـــــــا ن وسوځیدلو ته
ښنو کې‌به دې لوېږ مه له‌تاسره مې پرېږده
زه چې بت‌خانه کې دآشنا ښنو ته ټیټ شومه
نور دخدای دپاره دې خطا سره مې پرېږده

کابل ۲ر۲ر۱۳۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغور

یوځلی خو یاره په ګیلو کـــی راته ووایه
داکه آ سان نه وی په کتو کی راته ووایه
زه دی ددیدن‌له پیمانی ولی‌خبر نه کړم
زماد سوا ل ځواب خو په ښو کی‌راته ووایه
زړه می چی داستا شو دی‌ګناه‌باند ی می مه نیسه
حال دز خمی زړه په خند یدوکی راته ووایه
حسن ته دی ووایه که زما نــه شوی
بیانو پیغورونه پښتنو کی راته ووایه

۲ر۱ر۱۳۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نشې ګناه

زړه مې اسو یلو کې له خندانه نا خبره شو
عشق په لیو نتوب کې له ژړا نه نا خبره شو
او ښکې بهیدې تیرو شیبو په یاد
حسن په ښکلا کې له آشنا نه نا خبره شو
راغلم دسا قی دمنتو په کور میلمه شومه
عقل مې دې لاره کې له مانه نا خبره شو
تشو تشو لاپو لا بې صبره کړم
تږی د جام ست کې له دنیا نه نا خبره شو
شیخه زه نیشه یم غرض مه کوه
غرق په پاکه مینه کې هرخوا نه نا خبره شو

بګرام ۱۲ر۱۰ر۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغان په نامه

په‌نیمه خوا ژو ند کی سیځلی لوی انسان په‌نامه
په ناخوالی کی ځو رید لی ستر ارمان په‌نامه
له هر تقدیر نه تښتید لی بـــی نصیبه آرزو
دتیرو وږو تږو ور ځو دجانا ن په‌نامه
چی دو ختو لو ړو ژوړو ځوړو لی وی ډیر
دمرگ په خو له کی زړه سا تلی قهرما ن په‌نا مه
داد غیر ت شمله چی ټیټه تـــر قیا مته‌نشی
زمادخاور ی هره لویشت کی‌هر افغا ن په‌نا مه
زه به تر مرگه آرام نه‌کښینم آشنابه ستایم
وطنه تابه ستایم ، وطنه تا به ستایم

۱۰ر۲ر۱۳۵۸ بغلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمینې یاد

مه خیږه‌سپوږ مې دا توره شپه ښه ده
غلی به خوله وا خلم مینه غلــه ښه ده
او ښکلی دی بهیږ ی پروا نــــه کوی
خوند کوی همدا سی یا را نــه‌ښه ده
دښت او بیابان کی دزړه و ینــی خورم
سو یو فریادو له و یرا نـــــه‌ښه ده
نوره نو خو دی را ځنی لر ی کړه
مینه کی جنون لره سجــــــده‌ښه ده
ډك زړه به داور په منځ کی هیر کړمه
پریږده چی سو زیږ ی نزرا نه‌ښه ده

پروا ن ۲ر۵ر۱۳٦۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانقلاب سرود

یوانسان دبل انسان په ویاړ هڅیږی
یو ارمان دبل ارمان په‌ویاړ مستیږی
لوی سیلاب دستر توفان پـه قافلو کی
رنځیدلی له هر خوا نه را ټولیږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچابیل دچا قلم دچا کلنگـــــك دی
لــیو نی د یا را نــی کـــله پرځیږی
په هر رنګ او هر هیواد او هر چمن کی
سره لاله دانقلاب ر ا و لا ړ یـــږی
قر با نی د دی سپیځلـــــــــو ارما نو نو
داکتو بر په آسمان کی ر ا ځلیږی
تفکر ددی کاروا ن په دی منزل کـــی
ابتکار دوا قعیت تر ی پیــــدا کیږ ی
کا میابی درسالت په غیږ کـــی خاندی
داپیغام له زخمی زړه نه ر ا خوځیږی
یوله بل و یل کو ل ور ســره سم‌دی
داسرود دانقلاب د لتـــــــه غږیږی

۷ر۲ر۱۳۶۲ کابل پو هنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهیواد ترانه

څه که مور دزوی دو ینو په غوغا شوه
لویه لار دارما نو نو خو رڼـــا شوه
د هیواد ترانه لوړ ه له پا میر شوه
افسانه دهندو کش زړه کـــــی رسواشوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي اوانقلاب غاړه تـــــر غاړه
ددي ستري قافلې د ژو ند سبا شوه
زمانه نن په حيرانو ستر گـــو گوري
خو شالي چې زيار ايستو نكوته وړياشوه
گردوياړونه پر ميړا نه با ند ی چورلي
ورو ستنی ژ منه شهيدالره‌وفـا شوه
سور ايمان د مبارز د لا ر ی توره
پيمانه‌دد ی‌رازو نو برا لا شوه
سو له دو ست دجنگيا ليو پـه سنگر کی
معجزه دغور ځنگو نو په ربښتيا شوه
دښمنا ن له خپلی ماتی نه خبـر شول
کا ميابی دقوتونو را په خـــوا شوه
دوطن بچی قربان‌له انقـــلا ب شو
مسته لار د غور ځنگو نو پـــه ځلاشوه

۲ر۲ر۱۳۶۲ کابل پو هنتو ن

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانقلاب لاره

۱

مسته د میړانی او رزمو نــــــولار
تکه سره د ښکلو ار ما نو نو لار
ښکلیو شهیدا نو د امیـــــد جوړه
داد نو یو نو یو غور ځنګو نــولار

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن خود پخوا نه لا او چتـــــه شوه
داد خو شحال خا ن د غیر تو نو لار
زړه می د دښمن پکی چاو د لی دی
لویه ، آزاد ی دسرو گلو نـــو لار
تل دسر په بیه سا تل شـــوی ده
داد شهیدا نو د ننگو نــــــو لار
بیا چی له یو ی مخی لا ســـــره شوله
داد انقلاب د نو ښتو نــــــو لار

زر مت ۱۳۵۷ر۲ر۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ساقی ته

زه به ستا پر نوم هوس دورځوشپو کړم
دازخمی زړه به آرام په تپید وکړم
توره شپه کی به دی خار مهره‌څواکی
انتظار به ستاد نوم د اوریدو کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که پیدانه شوی دگرد جهـا ن په مخ کی
بیا آسمان ته به تلاش دجګیدو کړم

له هر زړه به د خپل زړه دردونه غواړ م
څو آ خر دلاری سر په ختمیدو کړم

هر مین به دخپل زړه په و یـر اخته کړم
ګداګر زړه به محکوم په کړ یدو کړم

ټول‌و جود به می له خاورو سره یوشی
لا یه کله ارا ده دستنیـــــــد و کړم

که‌تن نه‌و زو ح می مه پرین ده آرامه
چارله مینی چی یی وړدسوځیدو کړم

۱۲ر۶ر۱۳۶۵ چاریکار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفا

یار په یاری کی وار خطاو لی‌شی
که زړه بایللی وی په شاو لـــی‌شی
کور او کوڅه کی ر سوا شو ی‌دی بیا
لەورانی مینی نه جدا و لـــــــی‌شی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس به دیار په غاړه ټینګـــک ونیسی
نور د دوعا دو عا ملاو لـــــی شی
ټول غمازان به پړی غصه کړ ی همیش
کافر د مینی نو پخلا و لــــی شی
څو دسرو شو نډو لاړه و نه نیســی
د مسیحا دا رو د وا و لــــی شی
سترګی دزړه په و یر ړ ند ی غواړ مه
خو مینه زما شوه دبل چـــــاولی شی

زرمت ۸ر۷ر۱۳۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانې هيلې

زه مين يم دانسان دآرما نو نو
بيانگر دشهيدانو د در دو نو
دوطن او آزادی پهنا مه لو ی شوم
زه څپه دانقلاب د توفا نو نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکا می او مر گ یی نشته چی ازل کی
زه لیوال ددی ښپا نـــــــــــه بهیرولو
خونخوارا ن دگرد جها ن چی ورته یو شول
زه سپا هی ددی پیکار د سنگرو نو
محبت می خپله ژو نده ښخـــــه زده کړ
چی یی لوی کړ مه کو چنی پـــــه کړاوو نو
زما مینه کی غر ض او ر یـــــا نشته
ماتوم زه څو لنی د تقد یرونو
پر یړده سر کړم افسا نی له څوانی مینی
چی رښتیا شی حقا یق د تقد بیرونو

۲۹ر۱ر۱۳٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښیار جنـــون

ټول عالم خبرشو ما و نـــــه لیده
غرو نه لر او بر شـــوه ما ونه لیده
چیری‌به یی غواړ مه له چــــــا ځینی
ټول ځان می پر هر شو ماو نه لیده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو پوری به او بنگی پاکو مـه زه
هر غم په ماسر شو ماو نــــــه لیده
چیری چی چاو یلی پســــــــی ورغلم
خدایه څه محشر شو ماو نــه لیده
اوس در قیبا نو د پیغــــــور شومه
ژو ند خو می ابتر شو ما و نه لیده
عقله ته قربا ن شی له جنــو ن ځینی
ستا په ما اثرشو ماو نــــه لیده

کابل پو هنتو ن ۱۲ر۲ر۱۳۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی ته

غږ مې تر غوږو ستا د را تلـــو شو ړو
زړه مې په سجده د دې بڼکا لـــو شو لو
کله به را ځی قسمته ووا يــــــه
ستړ ی مې فر يا د په اسو يلو شو لو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاراته په شو نهو خندا و نــــه کړه
نه مې خدا یه سوا ل دقبلید و شو لو
ډیرو مې په خیرې گر یـــوا ن وخندل
دا عجیب تقد یر دبیا با نــو شولو
ډیرو ته مې و ژ ړ ل لـــــــه ډیرو نه
حال مې لا بتر په ژ ړ یـــــدو شو او
ښه شو چې آشنا په خپلـــــه ولیدم
داتږی آرمان مې په و تو شو لو

دپنجشیر دره ۱۳ر٤ر ۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغا نستان دموکراتیك جمهوریت اتـــل لومړی خارن شهید سیـــد حبیب ته !

حبیب

دپاکی مور لمن کی د آ رزو حبیب
د غـــــــه د سبــاد ا میدو حبیب
لوی شو دتاریخ په غیږ کـــــی وخوځید
ښکلو د ښکلا د اننگـــــــــــو حبیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره شپه کی پا خیده سبــا **پسی**
خوار او لس د نو یو ترا نـــو **حبیب**
تورو تورو شپو ځینـــــــــی **راوو ته**
هغه سو ځید لی پـــــه او زو **حبیب**
ژر دزسالت په غیبز کـــــــی **پریو تو**
داد خوا رو زا رو د اســــرو **حبیب**
سم دانقلاب په ننگه پور تـــه **شو**
داد ځو رید لو د خوا ستـــو **حبیب**
مږ شو خو اتل شو لو ی انسان **شو لو**
دغه دلوگر د بیرا نــــــــو **حبیب**
ځان اود میر منی ژو ند نـــه **تیر شولو**
داد سره لنبکر د حما ســـو **حبیب**

کابل ۱۰ر۹ر۱۳٦۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسولی ناوکی

وشنیده سپر لیه ناز نین گلان
دلته ناوکی به دوسیدو شو له
راشه ای ساقی دغه انګړ لره
بیاد ناز پری به ویښیدو شوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاته یی حیانه چی کتلو ، نه
اوس زاته سر تا جه د شملوشوله
چیر ی چی قدم ږدی د لیمو په سر
هلته توره شپه په ستنیدو شولـــه
ته چی یی خفه پکی نووخانده
لار د سباوون په لنډ یدوشوله
څه : د زخمی زړه زخمو نه مه‌شماره
نوز می سره غیږ په گر میـــدوشوله
حسنه ! دآشنا په لمن پریوتـــــم
بیا می غمشر یکه په درد وشولــــه

۱۸ـ ۱۲ـ ۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا چی گلو نه په کمځو کـی نه وی
خوند به هیڅکله په سپرلو کی نه‌وی

((آرمانی))

ښکلی آشنا

ښکلی آشنا چی می کو خـوکی نه وی
نور به آثر په لیو نو کی نه‌وی
ساقی پیاله دی یا خالی را کړ له
یابه مزه پدی پیالو کی نه‌وی
زاهده نه یی چی له ځانه وایی
دابه د خدای په کتا بو کی نـه وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوربله پام کوه خزان یی نـــه کړی
بیا به دا گل یه پسر لو کی نه وی
گوره دا زړه دی نـــه آزاده کړلو
نور به بیا زړو نه په سینو کی نه وی
که دامین زړه په اورو نه سوزی
نو هیڅ تاثیر به دوز خو کـــی نه وی

۲ر ۱۲ر ۱۳٦٥ خیر خانه مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

الهامونه

ای دسباوون باده را څـــــه را ځــــه
تاته امیدونه به دروږ مه‌زه
غاره کی امیل زماد یار که‌شوی
هلته نو ګلونه به دروږ مــه‌زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوره ژړ یدلی ګل آزار نــــه کړی

زړه کی می عذرو نه به درو ړمه زه

زلفی د آشنا می شوروه پـــــه ناز

نوی پیغامونه به در وړمه زه

ژر شه بدرګه کړه دا خمـــــارمین

تاته امیلونه به درو ړ مــــــه زه

راشه تخیل می پانی پانی کړه

دا ښکلی یادو نه به دروړ مــه زه

قبر ته می خانده سپیروخاوروته

ډیر ډیر الهامو نه به دروړ مــه زه

٤ر١١ر ٦٥ د لوګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوفالاپی

زړه می راته ویلو په ماخه وشو
یار می ستنیدلو په‌ما خه وشو
سهار نه ترما ښامه انتظـــــارگوره
یار را څینی تللو په ما خـــــه‌وشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به سلامت کړم اجلی نظـر
اوزمی نازولو به ما خه وشو
خدایه لیونی جنون دی وا خله پسی
ماته یی خندلو په ما خه وشو
عشق کی خو نازونه وی بـــی شماره تل
ما حسا بولو یه ما خه وشو
څوك له نبایسته ووفانه غواړی
سخت می ازمویلو په ماخـــــه وشو

۱۲ از ۱۰ ر ۱۳٦۵ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپرلی ناوخته شو و عــدو وخوږم
خوشالی لاړلی غمو وخوږ م
د کبر جنو سترګو حال نــــه وایم
زه یی کتو هم ناکتو وخوږم
په ځان مغرور غروره ویـــــی ګوره
د مینی خدای الره سجدو وخوږ م
د زمانی زړه کی په یاد به وی تل
زړګیه ستا ډیرو ګیلو وخو ږم
غزل به ولیکم خو وبه وا یــــم
زه خپل قلم خپلو خیالو وخوږم

۱ر ۱ر ۱۳۶٦ ـ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـزل

تاکه مې په سترګو کې خوبونه ځورول
مادې په سروشونډو کې لوزونه ځورول

سره شاڅکې استازې دلیمو په اشارو
خود مې په سرووینو کې زخمونه ځورول

تارا ته بېودلې و جنون په یو نظر
ځکه مې اوښېن خوب کې دیدنونه ځورول

خال دې په تندې زما دوینو دی کنه دی
ځکه مې ناپامه شنه خالو نـــه ځورول

ته شولې مغروره په خپل حسن باندې بیا
ما په تصور کې تصو یرونـــه ځورول

۲ر ۲ر ۱۳۶۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو غزل د پلار او تـــوی استاد میر حمزه د ژوند داتیا وم
سپرلی د غوړیدو یاد ته

دغزل پلاره !

یاد دزمانو شو لی حمزه شو لی
گل مو دشملو شو لی حمزه شولی
وخت که څورولی هیر یدی گله
ځای مو په لیمو شولی حمزه شولی
خیر دی‌که بابا شوی څه خبره‌ده
شان‌مودزلمو شولی حمزه شولی
حسن تخیل ته په سجده شولو
نازمو د سپر لو شولی حمزه شولی
نن اود سبا دامیدو گله
ویاړ د پرو نو شولی حمـــزه‌شولی
بڼ د تغزل نه‌عقیدت گوره
پلار مود پښتو شو لی حمـزه‌شولی

۲٤ر ۱ر ۱۳٦٦ ـ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغله غزل

نن چی می سلگو کی میلمنه تو لی
ماته می لیمو کی میلمنه شولی
داسی راته ښکاری چی آشنامی شوی
زما په اسویلو کی میلمنه شولی
سره خا لو نه ږده زما له وینو نه
اوس خو می زخمو کی میلمنه شولی
پام ساته رقیب ته ! اشاری کوی
خیری گریوانو کی میلمنه شولی
گوره چی نصیب سره هم جام نشی
بیا تشو پیالو کی میلمنه شو لی
پیغله شولی نا څه په نخروسره
خانده ښنستنو کی میلمنه شو لی

۱۲ ر ۱ ر ۱۳٦٦ ـ لوگر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختونه او دردونه

وخته نیرنګو نو ازمو یابی یم
ستا ډیرو درد ونو ازمو یلـــی یم
اور کی سو ځید مه او خبر نه وم
زړه کی ی می زخمونو ازمو یلـــی یم
لاره کی اغزو ځینی ګیاله نـــه کړم
زه غمجنو زړ ونو ازمو یلـــی یم
ځوان شومه خو تیری می پـــه یاد شولی
حسنه تومتو نو ازمو یلی یم
سترګو ته دی ګور مه پوهیږمه
عشقه ستار نځونو ازمو یلـــی یم
نه ور ځم جنت له د زاهد پـــه لار
ژونده دوز خونو ازمو یلـــی یم

۲۶ر ۱۰ر ۱۳۵۹ - کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

گران لوستونکی دی دکتاب ترلوستلو دمخه لاندی ناسمی ،سمی کړی .

صفحه	کرښه	ناسم	سم
٤	٣	فکر اخیال	فکر اوخیال
٦	٦	گـه	گډه
٦	١٤	محتومو	محترمو
١٥	٦	که	کی
٤٨	٢	بهیرولو	بهیرونو
٦١	١	می	ه(اضافی)
٦٢	١	زه به سلامت	څه به ملامت
٦٢	٨	سخت	بخت

PROPERTY OF ARIC Established 1989
PROPERTY OF ACKU XX35

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF ARIC Established 1989

دشاعرپیژ ندنه :

محمد الله رازق په ۱۳۳۸ کال کی دپکتیا ولایت دزرمـــــت د ولسولی دزاړه کوهیٔ په‌کلی‌کـی په‌یوه بزگره کورنی کی زیږیدلـی دی.

لومړنی زده کړ ی یی دزر ملی دلومړنی برخی په لومړ نـــــی ښوو نځی کی پای ته ورسو لی ، منځنی زده کړی یی دزر مـــــت د شهید حبیب الله زر متی په لیسه کی پای ته ورسولی .

د ۱۳۵٦ کال‌په‌پای‌کی‌دکانکو ر ازموینی له تیرو لو وروسته دکابل پوهنتون دطب په پوهنځی‌کی‌شامل‌اوپه ۱۳٦۳ کـال کـی له نوموړی علمی موسسی څخه بریا لـــــــی راوو ت.

محمد الله راز ق په ۱۳٦٤ کال‌کی دښارندوی په اکاډمی کی‌شامل او په همدی کال کی له نو مو ړ ی اکاډ می څخه فار غ اود ښار ندوی قواوو په‌یوه جگړه ییزه قطعه کی‌د روغتیایی چارو دمسوول په‌تو گـه وټاکل شو .

ډاکتر محمد الله رازق له۱۳۵۲کال‌راپد ی خواشعر وا ئی او دا یـــی دشعرونو لومړ نی‌چاپی مجموعه‌ده‌چی گران لوستو نکی یی لولی .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library